

ชุดการเรียนรู้

เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชุด ๑

ดูรู้คำภาษาบาลี

นางสาวกัลยา วิทยาศิริกุล
ตำแหน่ง ครู วิทยธรรมาณะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔

คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ ชุดที่ ๑ ดูรู้คำภาษาบาลี

ชุดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย รายวิชาภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งข้าพเจ้าในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้จัดทำขึ้น มีความมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ตามศักยภาพและความสามารถของตนเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน อีกทั้งนักเรียนยังสามารถนำชุดการเรียนรู้เล่มนี้ไปใช้ศึกษาหาความรู้นอกชั้นเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๕ ชุด ดังนี้

- ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๑ เรื่อง ดูรู้คำภาษาบาลี
- ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๒ เรื่อง สรรพวิธีรู้คำภาษาสันสกฤต
- ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๓ เรื่อง พิชิตคำภาษาเขมร
- ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๔ เรื่อง เห็นแจ้จ้งคำทวิภาษา
- ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๕ เรื่อง นำรู้คำภาษาอังกฤษ

สำหรับชุดที่ ๑ เรื่อง ดูรู้คำภาษาบาลี ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ จำนวน ๓ ชั่วโมง การจัดทำชุดการเรียนรู้เล่มนี้ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากเอกสาร หนังสือ ตำราหลายเล่ม การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ศึกษาจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน และได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี และคณะครูทุกท่าน จึงขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย หวังว่าชุดการเรียนรู้เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน และผู้ที่สนใจได้นำไปศึกษาค้นคว้าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

กัลยา วิชาศิริกุล

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับครู	ค
คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน	ง
ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้	จ
มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้	ฉ
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑
เนื้อหา	๔
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๑	๒๓
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๒	๒๔
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๓	๒๕
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๔	๒๗
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๕	๒๙
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๖	๓๐
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๗	๓๑
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๘	๓๒
กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๙	๓๓
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๔
เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และแบบทดสอบ	๓๗
บรรณานุกรม	๕๐

คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับครู

การใช้ชุดการเรียนรู้ชุดที่ ๑ เรื่อง คำภาษาบาลี สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. ครูศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ รายวิชา ภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑ ให้เข้าใจอย่างชัดเจน

๒. ใช้ชุดการเรียนรู้เล่มนี้ประกอบการเรียนในจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง คำภาษาบาลี โดยให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ทำแบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรม และแบบทดสอบ หลังเรียน

๓. ชุดการเรียนรู้เล่มนี้ครูสามารถนำไปใช้สอนเสริมกับ

๓.๑ นักเรียนที่เรียนรู้ช้า

๓.๒ นักเรียนที่ขาดเรียน หยุดเรียน ที่ไม่ได้เรียนรู้ในตัวชี้วัดนั้น

๓.๓ ใช้สอนเสริมกับนักเรียนที่ต้องการค้นคว้าเพิ่มเติมจากบทเรียน

คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้เล่มนี้นักเรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อนที่นักเรียนจะศึกษาชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี ขอให้ นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำในการใช้ ดังนี้

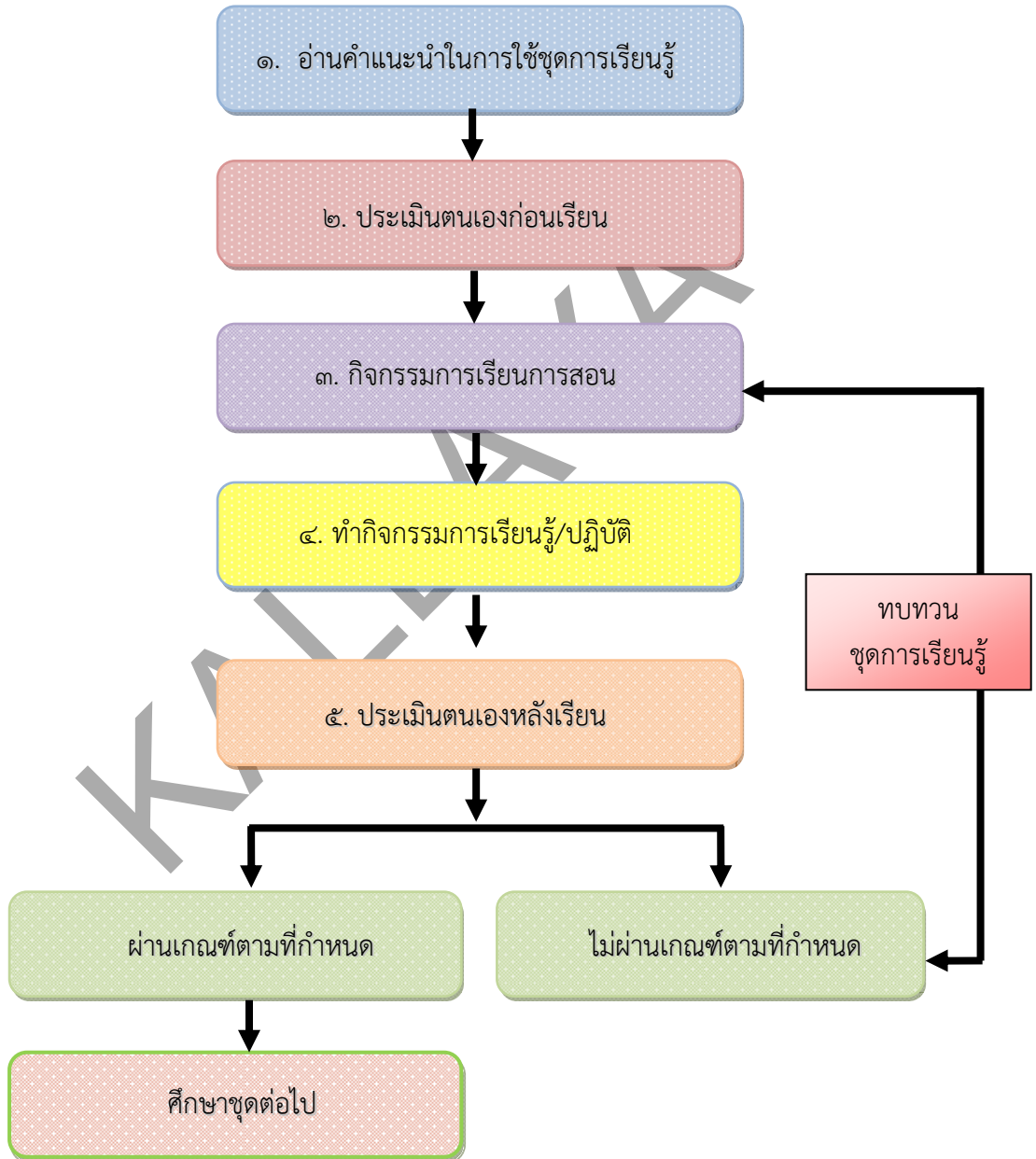
๑. ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำในการใช้ให้เข้าใจอย่างชัดเจน
๒. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
๓. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน วัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๔. นักเรียนศึกษาเนื้อหา รายละเอียดของชุดการเรียนรู้เล่มนี้ หากนักเรียนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจให้สอบถามครูผู้สอน
๕. นักเรียนทำกิจกรรมที่กำหนดให้ด้วยตนเอง หากทำไม่ได้หรือสงสัยให้อ่านบทวนเนื้อหาอีกครั้ง แล้วตรวจคำตอบจากเฉลย
๖. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน วัดความก้าวหน้าของความรู้จากการศึกษาชุดการเรียนรู้จำนวน ๑๐ ข้อ ถ้าคะแนนไม่ถึง ๘๐ % ให้นักเรียนอ่านบทวนชุดการเรียนรู้อีกครั้ง
๗. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความระมัดระวัง และตรวจทานให้เรียบร้อย หากยังไม่เข้าใจให้สอบถามครูผู้สอน

หมายเหตุ

๑. ตั้งใจศึกษาบทเรียนและทำความเข้าใจโดยละเอียดทุกขั้นตอน
๒. ทำแบบทดสอบและกิจกรรมด้วยความซื่อสัตย์
๓. ข้อความใดน่าสนใจควรจดบันทึกลงในสมุดของนักเรียน
๔. ถ้ามีข้อสงสัยหรือเกิดปัญหาให้ถามครูผู้สอน

ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้
เรื่อง คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชุดที่ ๑ เรื่อง ดูรู้คำภาษาบาลี

หมายเหตุ การผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด หมายถึง นักเรียนสามารถทำกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน ได้ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๓/๖ จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอธิบายลักษณะของคำยืมที่มาจากภาษาบาลีได้
๒. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำยืมที่มาจากภาษาบาลี
๓. นักเรียนสามารถใช้คำยืมภาษาบาลีที่ใช้ในภาษาไทยได้ถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

- คำชี้แจง ๑. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก ก ข ค ง มีข้อสอบทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
๒. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่สระที่ใช้ในภาษาบาลี
ก) อะ อา	ข) อี อี้
ค) อี อี้	ง) เอ โอ
๒. ข้อใดไม่ใช่พยัญชนะในภาษาบาลี
ก) ถ ส ก	ข) พ ฐ ว
ค) ต ศ ฟ	ง) ช ผ ข
๓. พยัญชนะวรรคในข้อใด ไม่ได้อยู่ในวรรคเดียวกัน
ก) ฆ ข ค	ข) จ ญ ฉ
ค) ภ ป ม	ง) ฌ ต ฒ
๔. พยัญชนะข้อใดอยู่ในกลุ่มของพยัญชนะเศขวรรคทั้งหมด
ก) ร ฎ ว	ข) ห ย ส
ค) ฟ ง ฐ	ง) ล ว น
๕. ข้อใดไม่ใช่วิธีสังเกตคำยืมภาษาบาลีในภาษาไทย
-	
--
ก) ภาษาบาลีมีหลักตัวสะกด ตัวตาม
ข) ภาษาบาลีไม่นิยมคำควบกล้ำและอักษรนำ
ค) คำภาษาบาลีมักมีหน่วยความ “ปฏิ” เต็มหน้า
ง) ภาษาบาลีส่วนใหญ่จะเขียนด้วยพยัญชนะ “ท”

๖. ข้อใดไม่ใช่คำที่ยืมมาจากภาษาบาลี

ก) ปรัชญา	ข) พิมพ์
ค) อัคคี	ง) อริยะ

๗. ข้อใดเป็นคำยืมภาษาบาลีทุกคำ

ก) ปัญญา	ศุนย์	อุจจาระ
ข) อิทธิ	ไมตรี	ดรรชนี
ค) คัมภีร์	มัธยัสถ์	ทศวรรษ
ง) มัจฉา	อุกกาบต	วิชา

๘. ข้อใดไม่มีคำยืมภาษาบาลีปนอยู่เลย

ก) รถ	คือเท้าของคนกรุง
ข) ความสามัคคี	นำมาซึ่งความสำเร็จ
ค) ของขวัญที่ฉันชอบมากที่สุด	คือน้ำใจ
ง) ความรัก	คือน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตและวิญญาณ

๙. มีทรัพย์ยับปัญหา

ใช้ทรัพย์ด้วยเมามัว

คำประพันธ์นี้มีคำยืมภาษาบาลีกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)

ก) ๒ คำ
ข) ๓ คำ
ค) ๔ คำ
ง) ๕ คำ

๑๐. ข้อใดมีคำยืมภาษาบาลีมากที่สุด

ก) พระนิพพานปานประหนึ่งศีระชาติ	ด้วยไร้ญาติยากแค้นถึงแสนเข็ญ
ข) ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศักดิ์	มีคนรักกรสถ้อยอร่อยจิต
ค) งามพริ้มยืมแยมพราย	งามคำหวานลานใจถวิล
ง) เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพ็อรอร่า	แต่รอทำรังทุกซ์มาตามทาง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

ชื่อ-สกุล

ชั้น ม. เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้ = คะแนน

คำที่ใช้ในภาษาไทย นอกจากเป็นคำภาษาไทยแท้แล้ว ยังมีคำภาษาต่างประเทศหลายภาษาปนอยู่มาก เนื่องจากประเทศไทยมีการติดต่อสื่อสารกับประเทศต่างๆ เราจึงได้รับเอาภาษาและวัฒนธรรมของชาตินั้นเข้ามาด้วย จึงทำให้มีคำจากภาษาอื่นเข้ามาปะปนใช้อยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก คำภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาไทยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำไทย เพราะเราใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน คำที่นำมาใช้ในภาษาไทยมากจนถือกันว่าเป็นแม่ของภาษาไทย คือ ภาษาบาลีและสันสกฤต

ภาษาบาลี เป็นภาษาหนึ่งที่เราได้นำเข้ามาใช้ ภาษาบาลีเป็นภาษาอินเดียอารยันสมัยกลาง เป็นภาษาที่ใช้บันทึกคัมภีร์พระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญๆ ของพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (หินยาน) พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ปัจจุบันมีแพร่หลายอยู่ในประเทศไทย ลังกา พม่า เป็นต้น ชาวพุทธในประเทศเหล่านี้เชื่อว่าภาษาบาลีคือภาษามคธ

คำว่า “บาลี” มีความหมาย ๓ อย่าง คือ

๑. บาลี หมายถึง พุทธวจนะ คือ คำสอนของพระพุทธเจ้า
๒. บาลี หมายถึง ภาษาในคัมภีร์พระไตรปิฎก
๓. บาลี หมายถึง แฉว หรือแฉวของพระไตรปิฎก

ความเป็นมาของคำยืมภาษาบาลี

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นตัวเขียนภาษาไทย เอกสารเก่าที่สุดที่พบ การนำคำภาษาบาลีมาใช้ ได้แก่ ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช จารึกหลักนี้แสดงให้เห็นว่าในสมัยสุโขทัย ภาษาบาลีและสันสกฤตได้เข้ามามีอิทธิพล ต่อภาษาไทยมากแล้ว นอกจากนี้ยังพบเนื้อหาในจารึกและวงศ์พงศาวดารภาษาบาลีในเอกสาร ตัวเขียนสมัยแรกๆ ทำให้เชื่อว่า การรับคำภาษาบาลีเข้ามาใช้ในภาษาไทยเป็นความ จำเป็นอันเนื่องมาจากการรับความเชื่อทางศาสนา

ภาษาบาลีเป็นภาษาสำหรับพุทธศาสนาฝ่ายหินยาน พระภิกษุสงฆ์จำเป็นต้อง เรียนภาษาบาลีเพื่อประโยชน์แก่การเข้าใจธรรมะ

ประโยชน์ของการเรียนรู้คำยืมภาษาบาลี

คำยืมภาษาบาลีที่นำมาใช้ในภาษาไทย ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ในทางศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วรรณคดี และใช้เป็นคำสุภาพและคำศัพท์ทั่วไป ภาษาบาลีจึงมีอิทธิพลต่อภาษาไทยมากพอควร ถ้าเราเลิกใช้คำที่มาจากภาษานี้แล้ว คนไทยจะพูดจากันไม่สะดวก การเรียนรู้คำยืมภาษาบาลีแม้เพียงสังเขปก็จจะช่วยให้ เข้าใจภาษาไทยได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ดังนั้น การรู้ลักษณะของคำยืมบาลี จึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่การใช้ภาษาไทย ทั้งในด้านการเขียนสะกดคำและการใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมาย เราจึงควรเรียนรู้ เกี่ยวกับภาษาบาลี ตลอดจนหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้ เพื่อจะได้เข้าใจวิธีการและนำไปใช้ ได้ถูกต้อง

ลักษณะของภาษาบาลี

สระและพยัญชนะ

ภาษาบาลีมีตัวอักษรอยู่ ๔๑ ตัว โดยแบ่งเป็นสระ ๘ ตัว และพยัญชนะ ๓๓ ตัว

สระ

สระบาลีมี ๘ ตัว

อะ

อา

อิ

อี

อุ

อู

เอ

โอ

แยกเป็นสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว

สระเสียงสั้น เรียกว่า รัสสระ ได้แก่ อะ อิ อุ

สระเสียงยาว เรียกว่า ทัฬหสระ ได้แก่ อา อี้ ู เอ โอ

ฐานที่เกิดเสียงสระบาลี

สระเดี่ยว

อะ (อ) อา มีฐานที่เกิดที่ลำคอ (กัณฐะ)

อิ อี มีฐานที่เกิดที่เพดาน (तालु)

อุ ู มีฐานที่เกิดที่ริมฝีปาก (โอष्ठ)

สระผสม

เอ (อ + อิ) มีฐานที่เกิดที่ลำคอ กับ เพดาน

โอ (อ + อุ) มีฐานที่เกิดที่ลำคอ กับ ริมฝีปาก

พยัญชนะ

พยัญชนะในภาษาบาลี มีพยัญชนะ ๓๓ ตัว และเสียงไม่ตรงกันเลย
จึงมีเสียงพยัญชนะ ๓๓ เสียงด้วย

พยัญชนะในภาษาบาลี แบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ

- พยัญชนะวรรค
- พยัญชนะเศขวรรค หรือพยัญชนะอวรรค

พยัญชนะวรรค หมายถึง พยัญชนะที่มีฐานที่เกิดแห่งเดียวกัน มี ๕ วรรค
แต่ละวรรคมี ๕ ตัว รวมเป็น ๒๕ ตัว

พยัญชนะเศขวรรค หมายถึง พยัญชนะที่ไม่มีที่ที่เกิดแห่งเดียวกัน
มีฐานที่เกิดต่างกัน มี ๘ ตัว

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศขวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ ° (นิคหิต)				

° (นิคหิต) ในภาษาบาลี ออกเสียงเป็น ัง
เช่น ส ัง อ่าว่า สััง

ฐานที่เกิดเสียงพยัญชนะบาลี

พยัญชนะบาลี ทั้ง ๓๓ เสียง มีฐานที่เกิดต่างกัน ดังนี้

๑. กัณฐชะ คือ พยัญชนะที่เกิดจากลำคอ ได้แก่ พยัญชนะวรรค ก ทั้งหมด และเศษวรรคอีก ๑ ตัว คือ ห
 ๒. ตาลุชะ คือ พยัญชนะที่เกิดจากฐานเพดาน ได้แก่ พยัญชนะวรรค จ ทั้งหมด และเศษวรรคอีก ๑ ตัว คือ ย
 ๓. มุทธชะ คือ พยัญชนะที่เกิดจากฐานปุ่มเหงือก ได้แก่ พยัญชนะวรรค ฎะ ทั้งหมด และเศษวรรคอีก ๒ ตัว คือ ร พ
 ๔. ทันตชะ คือ พยัญชนะที่เกิดจากฟัน ได้แก่ พยัญชนะวรรค ต ทั้งหมด และเศษวรรคอีก ๒ ตัว คือ ล ส
 ๕. โอรุฐชะ คือ พยัญชนะที่เกิดจากริมฝีปาก ได้แก่ พยัญชนะวรรค ป ทั้งหมด
- ส่วนเสียง ว มีฐานที่เกิดจากฟันกับริมฝีปาก
- และเสียง อ มีเสียงขึ้นจมูกด้วย จึงมีลักษณะเป็นเสียงนาสิก

หลักการจำพยัญชนะในภาษาบาลี ทั้ง ๓๓ เสียง ดังนี้

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ (กัณฐชะ)	ไก่	ไซ่	ควาย	ฆ่า	งู
วรรค จะ (ตาลุชะ)	จับ	ฉั่น	ชู	ฉม ฉมอ	หญิง
วรรค ฐะ (มฤทชะ)	ภู๊ก	ฐาน	โฑ	เต่า	ฉิ่ง
วรรค ตะ (ทัณฑชะ)	เต่า	ถูก	ทิ้ง	ธ ธง	นาย
วรรค ปะ (โอฏฐชะ)	ป่า	ไผ่	พง	เกา	ม้า
เศษวรรค	ยายริบลาวาเสื่อหาย จุฬาวาดลวดลาย นิกหิต มิตรคู่กัน				

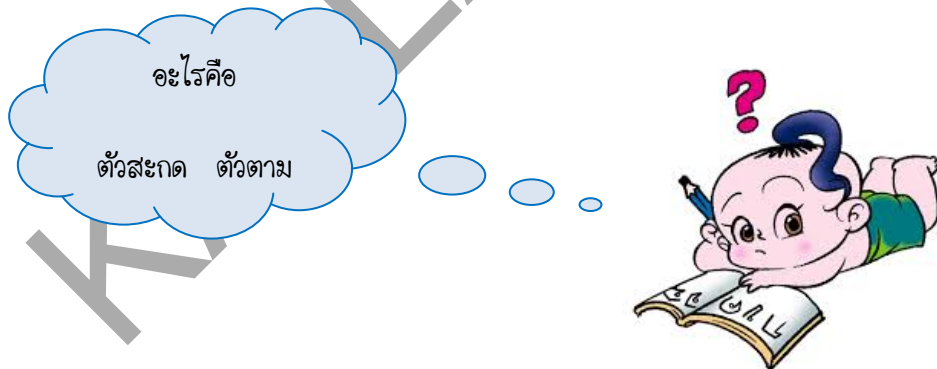
ไม่อยากเลยใจใหม่คะ
สำหรับการจำพยัญชนะและสระในภาษาบาลี

หลักสังเกตคำยืมภาษาบาลีในภาษาไทย

การที่จะสังเกตว่าคำใดเป็นคำที่รับมาจากภาษาบาลี สังเกตได้ไม่ยากเพราะมีหลักเกณฑ์ในการสังเกตที่แน่นอน ดังนี้

๑. ใช้หลักตัวสะกดและตัวตาม

ตัวสะกด คือ พยางค์ขณะที่ประกอบอยู่ข้างท้ายสระ
ประสมกับสระและพยางค์หน้า

ตัวตาม คือ ตัวที่ตามหลังตัวสะกด

โดยตัวสะกดและตัวตาม ต้องอยู่ในวรรคเดียวกันเท่านั้น ดังนั้น เราจึงต้องจำตารางวรรคให้ได้

พยัญชนะวรรคแถวที่เป็นตัวสะกดได้ คือ
แถวที่ ๑ แถวที่ ๓ และ แถวที่ ๕ ค่ะ

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฏ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

หลัก ตัวสะกด ตัวตาม

แฉวที่ ๑ สะกด แฉวที่ ๑ หรือ แฉวที่ ๒ จะต้งตามในวรรคเดียวกัน

วรรค	แฉว ๑	แฉว ๒	แฉว ๓	แฉว ๔	แฉว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฐะ	ฎ	ฏ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

เช่น

วรรค กะ

สัฎกะ แฉวที่ ๑ ฎ สะกด แฉวที่ ๑ ฎ ตาม
 ทุกข์ แฉวที่ ๑ ฎ สะกด แฉวที่ ๒ ข ตาม

วรรค จะ

สัจจะ แฉวที่ ๑ ฉ สะกด แฉวที่ ๑ ฉ ตาม
 อัจฉรา แฉวที่ ๑ ฉ สะกด แฉวที่ ๒ ฅ ตาม

วรรค ฎะ

วิฎฺฐะ แฉวที่ ๑ ฎ สะกด แฉวที่ ๑ ฎ ตาม
 สมุฎฺฐาน แฉวที่ ๑ ฎ สะกด แฉวที่ ๒ ฐ ตาม

วรรค ตะ

เมตตะา แฉวที่ ๑ ต สะกด แฉวที่ ๑ ต ตาม
 หัตถึ แฉวที่ ๑ ต สะกด แฉวที่ ๒ ถ ตาม

วรรค ปะ

กัปปิยฺย แฉวที่ ๑ ป สะกด แฉวที่ ๑ ป ตาม
 บุปผา แฉวที่ ๑ ป สะกด แฉวที่ ๒ ผ ตาม

KHANNA

แถวที่ ๓ สะกด แถวที่ ๓ หรือ แถวที่ ๔ จะต้องตามในวรรคเดียวกัน

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฐะ	ฎ	ฏ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

เช่น

วรรค กะ

อัคคี แถวที่ ๓ ค สะกด แถวที่ ๓ ค ตาม
 พยัคฆา แถวที่ ๓ ค สะกด แถวที่ ๔ ฌ ตาม

วรรค จะ

วัชชะ แถวที่ ๓ ช สะกด แถวที่ ๓ ช ตาม
 มัชฌิม แถวที่ ๓ ช สะกด แถวที่ ๔ ฌ ตาม

วรรณ ฐะ

เลขฑบาท แถวที่ ๓ ฑ สะกต แถวที่ ๓ ฑ ตาม
วุฑฒิ แถวที่ ๓ ฑ สะกต แถวที่ ๔ ฒ ตาม

วรรณ ตะ

มฑทวะ แถวที่ ๓ ฑ สะกต แถวที่ ๓ ฑ ตาม
ยุฑธึ แถวที่ ๓ ฑ สะกต แถวที่ ๔ ธ ตาม

วรรณ ปะ

นิพพาน แถวที่ ๓ พ สะกต แถวที่ ๓ พ ตาม
อัพภาส แถวที่ ๓ พ สะกต แถวที่ ๔ ภ ตาม

แถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกตัวในวรรคนั้นตามได้

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

เช่น

วรรค กะ

บัลลังก์ แถวที่ ๕ ง เป็นตัวสะกด แถวที่ ๑ ฎ ตาม
 สิ้งข์ แถวที่ ๕ ง เป็นตัวสะกด แถวที่ ๒ ข ตาม
 องค์ แถวที่ ๕ ง เป็นตัวสะกด แถวที่ ๓ ค ตาม
 สงฆ์ แถวที่ ๕ ง เป็นตัวสะกด แถวที่ ๔ ฌ ตาม

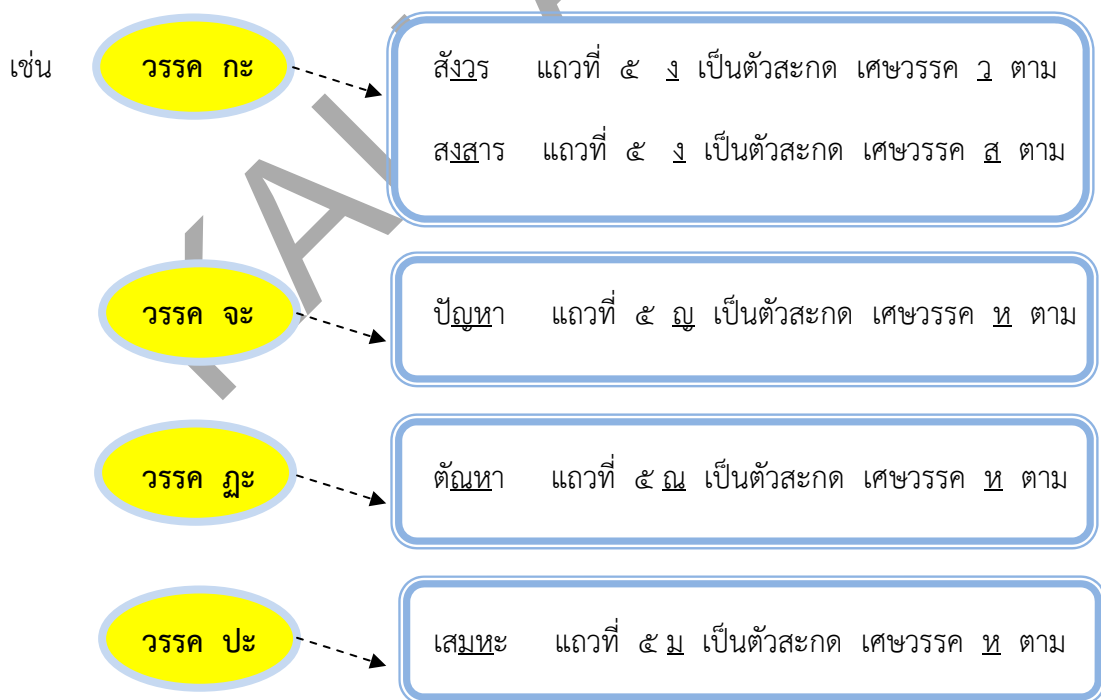
วรรค จะ

วิญญาณ แถวที่ ๕ ญ เป็นตัวสะกด แถวที่ ๕ ญ ตาม

แถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะเศขวรรคตามได้

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศขวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

พยัญชนะเศษวรรค สะกด พยัญชนะเศษวรรคตาม

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ °				

เช่น

ชีว <u>ห</u> า	ว	เป็นตัวสะกด	ห	ตาม
ดุ <u>ล</u> ยภาพ	ล	เป็นตัวสะกด	ย	ตาม
ว <u>ส</u> สละ	ส	เป็นตัวสะกด	ส	ตาม
วิ <u>ร</u> ุฬ <u>ห</u> ์	ฬ	เป็นตัวสะกด	ห	ตาม

หลักตัวสะกดตัวตาม

ไม่ซับซ้อนอย่างที่คิดใช่ไหมคะ

ย ล ส ซึ่งเป็นพยัญชนะเศษวรรค สะกด และตัวมันเองเป็นตัวตาม

เช่น

อัยยิกา	วัลลภ	ปัสสาวะ
มัลลิกา	อัสสุ	วิปัสสนา

คำบาลีบางคำมีตัวสะกดไม่มีตัวตาม เพราะเดิมมีตัวสะกด
เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยเราตัดตัวสะกดออก เช่น

จิต	มาจาก	จิตต	เขต	มาจาก	เขตต
วิชา	มาจาก	วิชชา			

มาศึกษาหลักสูตร กวดต่อไปกันนะคะ

๒. ภาษาบาลีนิยมใช้พยัญชนะ “พ”

เช่น กีฬา จุฬา โอฟาร กาศ
วิฬาร วิรุฬหก กักขฬะ เขฬะ

๓. ภาษาบาลีนิยมใช้ “ร”

เช่น ภริยา จริยา กิริณี อัจฉริยะ
กิริยา ปริยัติ

ภาษาบาลีมีพยัญชนะ ๓๓ เสียง
สระ ๘ เสียง

ถ้าคำใดมีตัวอักษรซ้ำกัน
เป็นภาษาบาลีแน่นอน เช่น
ปัญญา ฌเฬพาน อัครี

๔. ภาษาบาลี มักมีคำว่า “ปฏิ” นำหน้า

เช่น ปฏิบัติ ปฏิเสธ ปฏิรูป ปฏิกุล
ปฏิวัติ ปฏิภาณ ปฏิมา ปฏิสนธิ

๕. ภาษาบาลีไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำและอักษรนำ (ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาสันสกฤต)^๕

เช่น มิตร (มิตร)^๕ ปฐม (ประถม)^๕
กิริยา (กริยา)^๕ ถาวร (สถาวร)^๕

๖. ภาษาบาลีนิยมใช้ ฌ นำหน้าวรรณ ฎะ หรือ ฌ นำหน้า “ห”

เช่น มณฑล ฌันท์ ฌัณฑา ตัณฑา

ได้หลักสังเกตการดูคำภาษาบาลีแล้ว
ลองฝึกทำกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้
กันนะคะ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๑

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เติมพยัญชนะภาษาบาลีให้ถูกต้อง

วรรณ	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรณ กะ		ข			ง
วรรณ จะ			ช		
วรรณ ฐะ	ฌ				
วรรณ ตะ				ฐ	
วรรณ ปะ					ม
เศษวรรณ				

๒. เติมสระภาษาบาลีให้ถูกต้อง

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๒

วิชาภาษาไทย ๕ ๗๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง เลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือ
ให้ถูกต้องสัมพันธ์กัน

ตัวอย่างค..... ท , ณ

..... ๑. ว , ย

..... ๒. ผ , ม

..... ๓. ค , ง

..... ๔. ถ , น

..... ๕. ข , ชม

..... ๖. ส , ฟ

..... ๗. ภ , พ

..... ๘. ฉ , ช

..... ๙. ฐ , ต

..... ๑๐. ฐ , ฒ

ก. วรรณ กะ

ข. วรรณ จะ

ค. วรรณ ฎะ

ง. วรรณ ตะ

จ. วรรณ ปะ

ฉ. เศษวรรณ

ถ่ายชนิดเดียว

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๓

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภาษาบาลีมีสระ และพยัญชนะกึ่งเสียง ต่างกับสระและพยัญชนะในภาษาไทยอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงอธิบาย “พยัญชนะวรรค” และ “พยัญชนะเศขวรรค” ของบาลีมาพอเข้าใจ

.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงอธิบายฐานที่เกิดเสียงของสระบาลีมาให้เข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

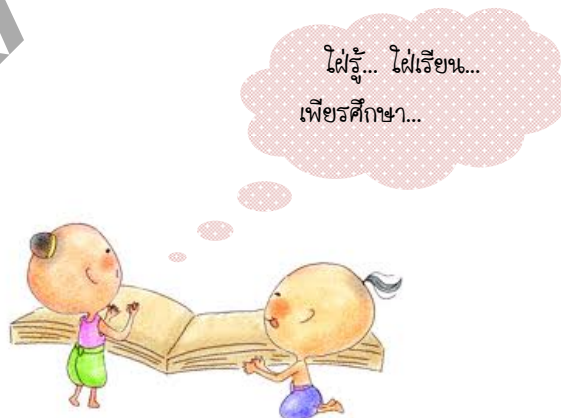
.....

.....

.....

.....

KALLA

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๔

วิชาภาษาไทย ๕ พ๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความหลักตัวสะกดและตัวตามให้สมบูรณ์

๑. พยัญชนะวรรคแถวที่เป็นตัวสะกดได้ คือ

๒. ตัวสะกดและตัวตามของคำภาษาบาลีมีกฎเกณฑ์ ดังนี้

พยัญชนะแถว ๑ สะกด พยัญชนะแถว หรือ ใน
 เดียวกันตาม เช่นคำว่า

พยัญชนะแถว ๓ สะกด พยัญชนะแถว หรือ ใน
 เดียวกันตาม เช่นคำว่า

พยัญชนะแถว ๕ สะกด พยัญชนะ ใน.....เดียวกันตามได้
เช่นคำว่า

พยัญชนะแถว ๕ สะกด พยัญชนะ ตามได้
เช่นคำว่า

พยัญชนะเศววรรค พยัญชนะ เป็นตัวตาม
เช่นคำว่า

ปรับมือให้คนเก่ง

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๕

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คำที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามตามหลักตัวสะกดและตัวตามให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง มัณฑนา → วรรค ฎะ แฉวที่ ๕ ฌ สะกด แฉวที่ ๓ ฑ ตาม
 วัลลภ → เศษวรรค สะกด เศษวรรค ตาม

๑. มัลลิกา
๒. ลัทธิ
๓. สมภูฐาน
๔. นิพนธ์
๕. เพชฌฆาต
๖. วิปัสสนา
๗. กิตติศัพท์
๘. คิมหันต์
๙. ผรุสวาท
๑๐. ตีรัจฉาน

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๖

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ว่าคำใดเป็นคำยืมภาษาบาลี พร้อมบอกเหตุผลในการพิจารณา

อุปลัมภ	กรีธา	วิตถาร	วิปัสสนา	ภรรยา
วิริยะ	สามัคคี	อิสระ	วิรุฬห์	พัคตร์
เทพบุตร	ปฏิทิน	ทฤษฎี	มณฑป	ปัญหา

คำศัพท์	เหตุผล
ตัวอย่าง ปัจฉิม	ใช้หลักตัวสะกด และ ตัวตาม

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๗

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำยืมภาษาบาลี

๑. ปกปิด	ปราณี	ปรียัติ	ปรัชญา
๒. รัฐ	ริชยา	รัศมี	ราชาวดี
๓. จาระบี	จักรี	จรिया	จักกาย
๔. วิจิตร	วิงเวียน	วรรณา	วิชา
๕. วัตถุ	วาโมร	วายัง	วารุณ
๖. อัศจรรย์	อัคนี	องอาจ	อุตุ
๗. ปริศนา	ปัญญา	ปลดปล่อย	ปรักปรำ
๘. เจริญ	เจษฎา	จุฬา	จินแส
๙. อิตถิ	อามา	อาเพศ	แอลฟา
๑๐. เอกเขนก	อัจนรา	อัศเจรีย์	อักษร
๑๑. ขวนขวาย	ขมิขมัน	เขนย	ขัดตียะ
๑๒. วงศ์วาน	วิตถาร	วานชื่น	วิษณุ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๘

วิชาภาษาไทย ๕ ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด แล้วพิจารณาหาคำยืมภาษาบาลี แล้วนำคำที่ได้
เขียนลงในกล่องข้อความ (ไม่นับคำซ้ำ)

ประโยชน์ของการทำสมาธิในการดำรงชีวิต

การฝึกสมาธิเป็นเรื่องราวของการฝึกจิตเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีในการปฏิบัติ เราควรเรียนรู้
จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จะดีกว่า มิฉะนั้นแทนที่จะได้ประโยชน์อาจกลายเป็นผลร้ายได้

ในการฝึกทำสมาธินั้น จุดประสงค์ที่แท้จริงคือ “การสะสมพลังแห่งจิต” เพราะกำลังของจิต
เป็นสิ่งจำเป็นของชีวิตมนุษย์ คนทุกคนต้องมีพลังจิตจึงจะทำงานได้สำเร็จ คนที่มีพลังจิตสูงจะทำงาน
ได้ดีมีประสิทธิภาพมากกว่า ตรงกันข้ามถ้าขาดพลังจิตและมีกำลังใจไม่เพียงพอก็ไม่สามารถควบคุม
จิตใจของตนเองได้ การทำสมาธิอย่างสม่ำเสมอส่งเสริมให้เราสติปัญญาหลักแหลมขึ้น ช่วยให้จิตใจ
ปลอดโปร่ง สงบสุข คลายเครียด จึงทำให้สุขภาพกายดีไปด้วย

เรามักเป็นทุกข์เมื่อปรารถนาสิ่งใดแล้วไม่สมความปรารถนา แต่เป็นไปไม่ได้ที่คนเราจะสมความ
ปรารถนาทุกอย่าง พระพุทธองค์จึงทรงสอนให้พวกเราทำจิตเป็นกลาง ซึ่งการจะทำจิตเป็นกลาง
ได้นั้นต้องอาศัยสมาธิ การได้ทำสมาธิเท่ากับเราได้พัฒนาเครื่องมือในการแก้ไขกิเลสให้เบาบางลง

ที่มา : www.ความรู้รอบตัว.com

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๙

วิชาภาษาไทย ๕ ๗๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชื่อ..... ชั้น ม.๓ /..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์สรุปลักษณะของคำยืมภาษาบาลี

KALLAYYA

แบบทดสอบหลังเรียน
 ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

- คำชี้แจง ๑. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก ก ข ค ง มีข้อสอบทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
๒. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. พยัญชนะวรรคในข้อใด ไม่ได้อยู่ในวรรคเดียวกัน
ก) ข ฃ ค	ข) จ ฎ ฏ
ค) ฅ ฆ ฌ	ง) ฉ ฐ ฑ
๒. พยัญชนะข้อใดอยู่ในกลุ่มของพยัญชนะเศษวรรคทั้งหมด
ก) ร ฎ ว	ข) ห ย ส
ค) ฟ ง ฐ	ง) ล ฬ น
๓. ข้อใดไม่ใช่พยัญชนะในภาษาบาลี
ก) ถ ส ก	ข) พ ฐ ว
ค) ด ศ ฟ	ง) ช ผ ข
๔. ข้อใดไม่ใช่สระที่ใช้ในภาษาบาลี
ก) อะ อา	ข) อิ อี
ค) อี อี้	ง) เอ โอ
๕. ข้อใดเป็นคำยืมภาษาบาลีทุกคำ
ก) ปัญญา ศุนย์ อัจจาระ
ข) อิทธิ ไมตรี ดรรชนี
ค) คัมภีร์ มัธยัสถ์ ทศวรรษ
ง) มัจฉา อุกกาบาต วิชชา

๖. มีทรัพย์ยับยัญญา อาจจักพาคณยิมหัว
ใช้ทรัพย์ด้วยเมามัว ทรัพย์เป็นภัยไม่มีคุณ
คำประพันธ์นี้มีคำยืมภาษาบาลีกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)
- ก) ๒ คำ
ข) ๓ คำ
ค) ๔ คำ
ง) ๕ คำ
๗. ข้อใดไม่มีคำยืมภาษาบาลีปนอยู่เลย
- ก) รถ คือเท้าของคนกรุง
ข) ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ
ค) ของขวัญที่ฉันชอบมากที่สุดคือน้ำใจ
ง) ความรักคือน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตและวิญญาณ
๘. ข้อใดมีคำยืมภาษาบาลีมากที่สุด
- ก) พระนิพพานปานประหนึ่งศีรชะขาด ด้วยไรรัญญาตียากแค้นถึงแสนเข็ญ
ข) ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศกดิ์ มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
ค) งามพริ้มยืมแยมพราย งามคำหวานลานใจถวิล
ง) เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพี่รอรู แต่รอทำรั้งทุกข์มาตามทาง
๙. ข้อใดไม่ใช่คำที่ยืมมาจากภาษาบาลี
- ก) ปรัชญา
ข) พิมพ์
ค) อัคคี
ง) อริยะ
๑๐. ข้อใดไม่ใช่วิธีสังเกตคำยืมภาษาบาลีในภาษาไทย
- ก) ภาษาบาลีมีหลักตัวสะกด ตัวตาม
ข) ภาษาบาลีไม่นิยมคำควบกล้ำและอักษรนำ
ค) คำภาษาบาลีมักมีหน่วยความ “ปฎิ” เต็มหน้า
ง) ภาษาบาลีส่วนใหญ่จะเขียนด้วยพยัญชนะ “๗”

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

ชื่อ-สกุล

ชั้น ม. เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

คะแนนที่ได้ = คะแนน

KALP

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

๑. ค
๒. ค
๓. ง
๔. ข
๕. ง
๖. ก
๗. ง
๘. ค
๙. ข
๑๐. ก

KA

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๑

๑. เติมพยัญชนะภาษาบาลีให้ถูกต้อง

วรรค	แถว ๑	แถว ๒	แถว ๓	แถว ๔	แถว ๕
วรรค กะ	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎะ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ตะ	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรคย...ร...ล...ว...ส...ห...ฬ...°.....				

๒. เติมสระภาษาบาลีให้ถูกต้อง

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๒

๑. เลือกตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือใส่ในช่องว่างหน้าข้อความด้านซ้ายมือให้ถูกต้องสัมพันธ์กัน

ข้อ	คำตอบ
๑.	ฉ
๒.	จ
๓.	ก
๔.	ง
๕.	ก
๖.	ฉ
๗.	จ
๘.	ข
๙.	ง
๑๐.	ค

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๓

๑. ภาษาบาลีมีสระ และพยัญชนะกี่เสียง ต่างกับสระและพยัญชนะในภาษาไทยอย่างไร

ภาษาบาลีมีสระและพยัญชนะที่ต่างกับสระและพยัญชนะในภาษาไทย ดังนี้

- ภาษาบาลี มีสระ ๘ เสียง พยัญชนะ ๓๓ เสียง
- ภาษาไทย มีสระ ๒๑ เสียง พยัญชนะ ๒๑ เสียง

๒. จงอธิบาย “พยัญชนะวรรค” และ “พยัญชนะเศษวรรค” ของบาลีมาพอเข้าใจ

พยัญชนะวรรค หมายถึง พยัญชนะที่มีฐานที่เกิดเดียวกัน มี ๕ วรรค
วรรคละ ๕ ตัว รวมเป็น ๒๕ ตัว

พยัญชนะเศษวรรค หมายถึง พยัญชนะที่มีฐานที่เกิดต่างกัน มี ๘ ตัว

๓. จงอธิบายฐานที่เกิดเสียงของสระบาลีมาให้เข้าใจ

อะ (อ) อา	มีฐานที่เกิดที่ลำคอ
อิ อี	มีฐานที่เกิดที่เพดาน
อุ อุ	มีฐานที่เกิดที่ริมฝีปาก
เอ (อ + อิ)	มีฐานที่เกิดที่ลำคอ กับ เพดาน
โอ (อ + อุ)	มีฐานที่เกิดที่ลำคอ กับ ริมฝีปาก

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความหลักตัวสะกดและตัวตามให้สมบูรณ์

๑. พยัญชนะวรรคแถวที่เป็นตัวสะกดได้ คือ

แถวที่ ๑ แถวที่ ๓ แถวที่ ๕

๒. ตัวสะกดและตัวตามของคำภาษาบาลีมีกฎเกณฑ์ ดังนี้

พยัญชนะแถว ๑ สะกด พยัญชนะแถว๑..... หรือ๒..... ในวรรค.....
 เดียวกันตาม เช่นคำว่าทุกข์.....ปุจฉา.....ปัจฉิม.....หัตถ์.....

พยัญชนะแถว ๓ สะกด พยัญชนะแถว๓..... หรือ๔..... ในวรรค.....
 เดียวกันตาม เช่นคำว่าอิทธิ.....สามัคคี.....พุทธ.....สุทธิ.....มัชฌิม.....

พยัญชนะแถว ๕ สะกด พยัญชนะ**ทุกตัว**..... ใน**วรรค**.....
 เดียวกันตามได้ เช่นคำว่า**ปัญญา**.....**สัมพัส**.....**นิมนต์**.....

พยัญชนะแถว ๕ สะกด พยัญชนะ **เศษวรรค** ตามได้
 เช่นคำว่า**สังหรณ์**.....**สังข์**.....**บังสกุล**.....

พยัญชนะเศษวรรค **สะกด** พยัญชนะ**เศษวรรค** เป็นตัวตาม
 เช่นคำว่า**ตุลย์**.....**คุษ**.....**ชีวหา**.....

(คำตอบตัวอย่างคำศัพท์ให้พิจารณาคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คำที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามตามหลักตัวสะกดและตัวตามให้สมบูรณ์

๑. มัลลิกา **เศ**ชวรรด **ส**กกด **เศ**ชวรรด **ต**าม
๒. ลัทธิ **ว**รรค **ต**ะ **แ**วที่ ๓ **ข** **ส**กกด **แ**วที่ ๔ **ธ** **ต**าม
๓. สมุฏฐาน **ว**รรค **ฎ** **แ**วที่ ๑ **ฎ** **ส**กกด **แ**วที่ ๒ **ฐ** **ต**าม
๔. นิพนธ์ **ว**รรค **ต**ะ **แ**วที่ ๕ **น** **ส**กกด **พ**ยัญชนะทุกตัวในแหวตาม **ธ**
๕. เพชฌฆาต **ว**รรค **จ**ะ **แ**วที่ ๓ **ข** **ส**กกด **แ**วที่ ๓ **ฆ** **ต**าม
๖. วิปัสสนา **เศ**ชวรรด **ส** **ส**กกด **เศ**ชวรรด **ส** **ต**าม
๗. กิตติศัพท์ **ว**รรค **ต**ะ **แ**วที่ ๑ **ต** **ส**กกด **แ**วที่ ๑ **ต** **ต**าม
๘. คิมหันต์ **แ**วที่ ๕ **ม** **ส**กกด **เศ**ชวรรด **ห** **ต**าม
๙. ผรุสวาท **เศ**ชวรรด **ส** **ส**กกด **เศ**ชวรรด **ว** **ต**าม
๑๐. ดิรัจฉาน **ว**รรค **จ**ะ **แ**วที่ ๑ **จ** **ส**กกด **แ**วที่ ๒ **ฉ** **ต**าม

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้ว่าคำใดเป็นคำยืมภาษาบาลี พร้อมบอกเหตุผลในการพิจารณา

คำศัพท์	เหตุผล
อุปถัมภ์	ใช้หลักตัวสะกดและตัวตาม (แถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกตัวในวรรคตาม)
วิตถาร	ใช้หลักตัวสะกด และ ตัวตาม (แถวที่ ๑ สะกด แถวที่ ๑ หรือ ๒ ตาม)
วิปัสสนา	พยัญชนะเศวรวรรค สะกด และตัวมันเองเป็นตัวตาม
วิริยะ	ภาษาบาลีนิยมใช้ “ริ”
สามัคคี	ใช้หลักตัวสะกด และ ตัวตาม (แถวที่ ๓ สะกด แถวที่ ๓ หรือ ๔ ตาม)
อิสระ	พยัญชนะเศวรวรรค สะกด และ พยัญชนะเศวรวรรค ตาม
วิรุฬห์	ภาษาบาลีนิยมใช้พยัญชนะ ฬ
ปฏิทิน	ภาษาบาลี มักมีคำว่า “ปฏิ” นำหน้า
มณฑป	ณ นำหน้าวรรค ฐะ หรือ ณ นำหน้า “ห”
ปัญหา	ใช้หลักตัวสะกดและตัวตาม (แถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะเศวรวรรค ตาม)

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำยืมภาษาบาลี

ข้อ	คำตอบ
๑.	ปรียัติ
๒.	รัฐ
๓.	จริยา
๔.	วิชา
๕.	วัตถุ
๖.	อุตุ
๗.	ปัญญา
๘.	จุฬา
๙.	อิทธิ
๑๐.	อัจฉรา
๑๑.	ซัตติยะ
๑๒.	วิถถาร

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด แล้วพิจารณาหาคำยืมภาษาบาลี แล้วนำคำที่ได้เขียนลงในกล่องข้อความ (ไม่นับคำซ้ำ)

จิต	ปฏิบัติ	ชีวิต	สุข
ปัญญา	ทุกข์	องค์	พัฒนา
สมาธิ	กิเลส	พุทธ	

เฉลยกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ ๙

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์สรุปลักษณะของคำภาษาบาลี

KALLAYYA

(เฉลยตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้ เรื่องคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ชุดที่ ๑ คู่มือคำภาษาบาลี

๑. ง
๒. ข
๓. ค
๔. ค
๕. ง
๖. ข
๗. ค
๘. ก
๙. ก
๑๐. ง

KA

บรณำนุกรม

KALLANKA

บรรณานุกรม

- กำชัย ทองหล่อ. (๒๕๕๔). **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๕๓. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น (๑๙๙๗) จำกัด.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (๒๕๕๖). **ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ฟองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, และภาสกร เกิดอ่อน. (๒๕๕๑). **ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน
- วัลยา ช่างขวัญยืน และคณะ. (๒๕๕๓). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๒ : การสร้างคำ และการยืมคำ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา, ธัญลักษณ์ จุ้ยเรือง, และอาทิตยา ธีรานพ. (๒๕๕๕). **หลักภาษาไทย ม.๑-๒-๓ ฉบับรวม ม.ต้น**. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต
- สุระ ดามาพงษ์ และคณะ. (๒๕๕๔). **หลักการใช้ภาษาไทย ม.๓**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช จำกัด.
- เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ. (๒๕๕๔). **คู่มือการสอนภาษาไทย ม.๓ เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช จำกัด.
- เอกรัตน์ อุดมพร. (ม.ป.ป.). **พจนานุกรมคำสมาส-สนธิ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา (๒๕๕๖). ประโยชน์ของการทำสมาธิในการดำรงชีวิต. สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗, จาก <http://www.ความรู้รอบตัว.com>

